

**Stanovisko vlády Slovenskej republiky
k obžalobe na prezidenta Slovenskej republiky
podľa čl. 107 Ústavy Slovenskej republiky
(tlač 383)**

Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky doručila dňa 17. januára 2013 predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na prijatie uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým Národná rada Slovenskej republiky podáva na Ústavný súd Slovenskej republiky obžalobu na doc. JUDr. Ivana Gašparoviča, CSc., prezidenta Slovenskej republiky, za úmyselné porušenie Ústavy Slovenskej republiky (tlač 383).

Podľa navrhovateľov prezident Slovenskej republiky

1/ v rozpore s čl. 101 ods. 1 druhá veta Ústavy nezabezpečil riadny chod ústavných orgánov tým, že nekonal v primeranej lehote o vymenovaní alebo nevymenovaní Národnou radou Slovenskej republiky riadne zvoleného kandidáta do funkcie generálneho prokurátora,

2/ v rozpore s čl. 2 ods. 2, čl. 102 ods. 1 písm. t) a čl. 150 Ústavy prekročil svoje právomoci vyplývajúce z Ústavy rozhodnutím, že kandidáta do funkcie generálneho prokurátora nevymenuje,

čím úmyselne porušil ústavu slovenskej republiky.

Vláda Slovenskej republiky prijíma k tomuto návrhu skupiny poslancov toto stanovisko:

Ústavné postavenie prezidenta zabezpečuje prezidentovi nezávislosť pri rozhodovaní o tom, ako bude vykonávať svoj úrad.

Podľa čl. 101 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky *„Hlavou Slovenskej republiky je prezident. Prezident reprezentuje Slovenskú republiku navonok i dovnútra a svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov. Prezident vykonáva svoj úrad podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie je viazaný príkazmi.“*

Vlastné svedomie a presvedčenie prezidenta („prezident ...svojím rozhodovaním...“) sú základom pre rozhodovanie prezidenta o výkone jeho funkcie. Táto nezávislosť prezidenta však nie je absolútna, keďže aj postavenie prezidenta Slovenskej republiky determinuje čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, na základe ktorého prezident môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach, v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa názoru vlády Slovenskej republiky je nepochybné, že z Ústavy Slovenskej republiky a konkrétne jej článku 101 ods. 1 jednoznačne vyplýva, že prezident SR je oprávnený konať v súlade s vlastným svedomím a presvedčením. Ak prezident koná týmto spôsobom a v rozsahu právomoci zverenej mu Ústavou Slovenskej republiky, **podľa názoru vlády Slovenskej republiky takýmto svojím postupom neporušuje Ústavu Slovenskej republiky.**

Je nepochybné, že významným ústavným obmedzením prezidenta pri výkone funkcie, ktoré mu stanovuje ústava SR je formulácia „...a svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov“, ktorej účelom je zamedziť v konaní, ktoré by zapríčinilo problémy v chode ústavných orgánov.

Pri uplatňovaní právomoci, ktorou prezident SR menuje osobu do verejnej funkcie, pre ktorú sú určené podmienky, prezident znáša ústavnú zodpovednosť za to, že do funkcie vymenuje iba takú osobu, ktorá spĺňa ústavou určené podmienky. Inak povedané prezident má oprávnenie vykonávať svoje ústavné právomoci a v ich rozsahu rozhodovať.

Je nepochybné, že lehota, v ktorej prezident Slovenskej republiky zvažoval svoje rozhodnutie je iná v porovnaní s inými prípadmi, keď prezident vymenúva a odvoláva osoby navrhnuté inými príslušnými orgánmi na vymenovanie alebo odvolanie z funkcie. Na druhej strane je nepochybné, že v súvislosti s voľbou generálneho prokurátora nastali aj osobité okolnosti, napr. bolo doručených viacero podaní na Ústavný súd Slovenskej republiky v súvislosti s voľbou generálneho prokurátora, pričom takéto okolnosti bežne nenastávajú v prípadoch, keď prezident vymenúva a odvoláva osoby navrhnuté inými príslušnými orgánmi na vymenovanie alebo odvolanie do funkcie.

V tejto súvislosti je možné uviesť, že primeranosť lehoty prezidenta je možné posúdiť výlučne len pri zohľadnení všetkých relevantných okolností. Ústava Slovenskej republiky žiadnu lehotu na vymenovanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky prezidentovi neustanovuje.

Podľa Ústavy Slovenskej republiky je vymenovanie alebo nevymenovanie zvoleného kandidáta na funkciu generálneho prokurátora Slovenskej republiky právomocou prezidenta Slovenskej republiky, ktorého výkon je okrem samotnej Ústavy Slovenskej republiky limitovaný uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. októbra 2012 (PL. ÚS 4/2012).

Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj z návrhu skupiny poslancov, ktorí opätovne poukazujú na prezidentom uvádzané dôvody, je nepochybné, že prezident Slovenskej republiky dôvody, pre ktoré sa rozhodol nevymenovať kandidáta na generálneho prokurátora Jozefa Čentéša uviedol.

Prezidentovi Slovenskej republiky nie je daná povinnosť „vyjadrovať sa“ „komentovať“ či „spomenúť“ rozhodnutie Ústavného súdu *sp. zn. PL. ÚS 95/2011 zo dňa 5. októbra 2011 a uznesenie ÚS SR vo veci sp. zn. IV. ÚS 433/2012 zo dňa 23. augusta 2012* vo svojom rozhodnutí. Vzhľadom na uvedené prezident Slovenskej republiky ani nemôže prekročiť svoje právomoci vyplývajúce mu z Ústavy Slovenskej republiky spôsobom, ktorým nie je povinný konať.

Podľa Ústavy Slovenskej čl. 101 ods. 1 „... *Prezident vykonáva svoj úrad podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie je viazaný príkazmi.*“

Vlastné presvedčenie a svedomie prezidenta sú základom pre rozhodovanie prezidenta o výkone jeho funkcie. Prezident nie je viazaný ani príkazmi orgánov verejnej moci, ani príkazmi fyzických osôb, ani príkazmi právnických osôb. Právomoc disciplinárnych orgánov a ich oprávnenie podať návrh resp. nepodať návrh na disciplinárne konanie rovnako nielenže nemôžu byť považované za záväzný príkaz pre prezidenta, ale vzhľadom na ústavné znenie čl. 101 ods. 1 príkazmi prezident nie je viazaný.

Prezident Slovenskej republiky nemôže rozhodnúť o nevymenovaní kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky na základe svojej mienky, ale len na základe kvalifikovaných skutočností.

Prezident Slovenskej republiky skutočnosti, pre ktoré sa rozhodol nevymenovať kandidáta na generálneho prokurátora Jozefa Čentéša oznámil predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky listom z 28. decembra 2012.

Podľa názoru vlády rozhodnutie prezidenta objektívne uvádza tri skupiny takýchto skutočností:

- a) nekorektnosť široko chápaného procesu voľby Jozefa Čentéša, vrátane obídienia rozhodnutia ústavného súdu,
- b) vedomý podiel kandidáta na nekorektnom procese jeho voľby,
- c) zničenie záznamov (vymazaním z počítača a skartovaním písomnej podoby) pravdepodobne politicky citlivej výpovede poslanca Matoviča spojené s pokusom zvaliť zodpovednosť na administratívnu pracovníčku.

Aj z návrhu skupiny poslancov, ktoré opätovne poukazujú na prezidentom uvádzané dôvody, je nepochybné, že prezident Slovenskej republiky dôvody, pre ktoré sa rozhodol nevymenovať kandidáta na generálneho prokurátora Jozefa Čentéša uviedol. Len nesúhlas s dôvodmi nie je možné považovať za prekročenie právomoci prezidenta Slovenskej republiky vyplývajúce mu z Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe uvedeného vláda Slovenskej republiky

nesúhlasí

s prijatím uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým Národná rada Slovenskej republiky podáva na Ústavný súd Slovenskej republiky obžalobu na doc. JUDr. Ivana Gašparoviča, CSc., prezidenta Slovenskej republiky, za úmyselné porušenie Ústavy Slovenskej republiky.